

Útmutató a sugárkapu-üzemeltetők számára talált
radioaktív sugárforrások felismerésének és
azonosításának, illetve a riasztás esetén követendő
intézkedési terv elkészítésének támogatására.

OAH-ABA-47/18-M

Juhász László, Lajos Máté, Mihályi Dávid, Salik Ádám,

Nemzeti Népegészségügyi Központ

Sugárbiológiai és Sugáregészségügyi Főosztály

OAH TSO Szeminárium 2019. május 29.

Sugárkapu

Növekszik az alkalmazások helyének száma:

teherporták, vasúti vágányok védett objektum, vashulladék telep, logisztikai központ,

Riasztás esetén:

- Újbóli ellenőrzés
- Másodszorra is riasztás, félreállítás

Radioaktív anyag keresés

Minden jelzés „jogi értelmezésben” radioaktív anyag jelenlétét jelenti?

Kit értesít az üzemeltető?
Szükséges-e értesíteni?
Jogszabály szerint...

Kézi sugármérők használata

Sugárkapu beütésszámából
következtetés

Értesítési rend

- **49/2015 (XII.30.)** Kormányrendelet
7. § (1) Ha az engedélyezett anyagról feltételezhető, hogy aktív anyag, illetve ilyen anyaggal szennyezett, a katasztrófavédelmi szolgálat által észlelt, az értesített hivatásos illetékes szerve értesíti

az országos tisztifőorvost
(OSKSZ)

MTA EK-t

OAH-t

AH-t.

- **16/2000 (VI. 8.)** EüM rendelet

26. § „Azok a személyek, akik nem az atomenergia alkalmazási körébe tartozó tevékenységet végeznek és gazdátlan sugárforrások jelenlétét gyanítják, az OSKSZ-nél tehetnek erről bejelentést. Az OSKSZ a bejelentést vizsgálja, és megteszi a szükséges intézkedéseket.”

OSKSZ

Radioaktív anyag?

Elvárható-e a sugárkapu üzemeltetőitől, hogy:

- Nuklid azonosítás végezzenek
- Aktivitás (koncentráció) határozzanak meg a helyszínen

vagy

dózisteljesítmény mérés,
beütés szám alapján
folytatódjon az eljárás?

Norm anyagok...

Riasztási szint 1

Sugárkapu esetében: 20% meghaladja a t.háttérsugárzást.

Dózisteljesítmény mérés kéziműszerrel, sugárkapu helyett, vagy sugárkapuval. (490/2015 Kormányrendelet)

Dózisteljesítmény értékek (3. szint):

Dózisteljesítmény	Teendő
t. háttérsugárzás - + 0,2 $\mu\text{Sv/h}$	Nagy biztonsággal szeparálható
0,2 – 20 $\mu\text{Sv/h}$	Egyéni védőfelszerelések alkalmazása mellett szeparálható
> 20 $\mu\text{Sv/h}$	Szakember értesítése, tilos a szeparálás a felhasználónak

Riasztási szint 2

Sugárkapu beütésszáma alapján történő válogatás (3. szint)

Beütésszám	Teendő
t. háttérsugárzás, de $< 10X$	Nagy biztonsággal szeparálható
$10X < X < 100X$	Egyéni védőfelszerelések alkalmazása mellett szeparálható
$> 100X$	Szakember értesítése, tilos a szeparálás a felhasználónak

Személyzet sugárvédelme:

- Oktatás, gyakorlati oktatás
- Külső sugárterhelés elleni védekezés

Belső sugárterhelés elleni védekezés

- ameddig nem került megállapításra, hogy zárt a sugárforrás, kezeljék úgy, mintha nyitottá vált volna.
- (gumikesztyű, pormaszok és overall használata)

Ideiglenes tárolás

„ideiglenes” radioaktív tárolót kijelölni a helyszínen, telephelyen belül, csak első két esetben szabad.

- Csak elszállításig alkalmazható,
- Relatív távolságtartás a sugárkaputól,
- Távolság a közlekedési útvonalaktól,
- Csapadék ellen védjen, belsőfelülete dekontaminálható legyen
- Felügyeletéről gondoskodni kell.

Ezt követően végleges elhelyezés...

A photograph showing two individuals in full-body white hazmat suits with yellow reflective stripes and blue hoods. They are in a dark, heavily textured environment, possibly a contaminated site. One person is standing on the left, looking down, while the other is kneeling on the right, holding a small container. The image has a high-contrast, almost graphic quality with bright outlines. In the top right corner, there is a yellow triangular warning sign with a biohazard symbol and the text 'BIOHAZARD'.

Köszönöm a figyelmet!